

Mai Világ

Független politikai napilap

Cluj, Str. Iuliu Maniu
Telefon 6-30

Százezer ember

vonult ki vasárnap az uccára Csehszlovákiában, a sportszövetség rendeletére. Szüneteltek ezen a napon az összes mérkőzések és a sportemberek felvonulást rendeztek az uccákon. Az ok: a sportra kirótt vigalmi adók és rendőrségi illetékek. Ezek ellen tüntettek vasárnap a csehszlovákiai sportolók. Prágában 30 ezer ember vett részt a néma tüntetésben, de Pozsonyban, Ungváron, Kassán s minden városban együttvéve legalább százezerre teszik a néma tüntetők számát, kik a testnevelésre kirótt lehetetlen adó ellen demonstráltak.

Prágában, Märis a-Ostrauban, Kassán, magyarok és tótok, csehek és németek, futballisták és atléták, uszók és turisták, ellenfelek és jobáratok, klubtársak és riválisok egyetlen egységgé összeforvva tüntettek a kegyetlen gondolat ellen, hogy adót kelljen fizetni a testedzés után, mert hiszen azt jelenti a sportversenyekre kirótt adó. A szokatlan összetételű tábor minden politikai vonatkozás felett állva, az egységes emberért tüntetett, szemben a botor fiskális gondolatral, amelynek csak az a fontos, hogy mindenünnen pénzt csikarjon ki az államnak.

Nálunk kevésbé sujtják adók a sportot, de annál súlyosabb és nyomasztóbb az az adó, amelyet a szellemi életre, annak is egyik legfontosabb ágára, a színházakra róttak ki. Huszonhat százalékos a színházi adó, ami annyit jelent, hogy több mint negyed része a színházi kultúrára fordított összegnek az állam zsebébe kerül. Igaz, hogy csak a kisebbségi színházlátogatók fizetik ezt a hallatlanul magas adót, mert a többségi polgárok a gyakorlatban csak 10 százalékos jegyadót fizetnek, lévén a színházi törvény az egyetlen, amelynek szövege nyíltkülömböséget tesz a románul játszó és a kisebbségi nyelveken játszó színházak adója között.

Fontos a sport adómentessége, de még fontosabb a szellemi kultúra adómentessége. Ezt legalább mégis elintézhették volna talán az Averscu-kormány magyar szövetségesei. De ha nem tették, a közvéleménynek kell megszólalnia ebben az ügyben, amely a kisebbségi kultúra legfontosabb kérdése.

Ha a magyar politika alkalmatlannak bizonyult ilyen nagyfontosságú kulturális igényünk kielégítésének elérésére, hát vegyük ki a kérdést a politikusok és a politika kezéből. Próbálják meg, a csehszlovákiai példa szerint, a társadalomnak tisztára kulturális tényezői a színházak adójának eltörlését elérni.

Hőhullám Erdély fölött

Cluj-Kolozsvár, szept. 28. A Mai Világ tudósítójától. A váltakozó, néha hűvös időjárást tegnap meglepetésszerűen valóságos kánikula váltotta fel. A Gyulai-havasok felől fullasztó légnyomás ömlött el a városra, ugyanígy, hogy délután alig lehetett a napon járni, este pedig tűrhetetlen volt a meleg. A hirtelen keletkezett kánikula következtében a város területén többen rosszul lettek. Súlyosabb természetű megbetegedések azonban nem történtek.

A Mai Világ munkatársa a hirtelen beállott meleg időjárással kapcsolatosan kérdést intézett egy meteorológiai szakértőhöz, aki a következőket mondotta:

— A hirtelen beállott meleg nemcsak erdélyi jellegű volt, de a jelekből ítélve az összes kelet-európai államokban erős mértékben lépett fel. A Románia felé áramló hőhullámok a Földközi tengerrel jöttek, ahol hirtelen hőemelkedés keletkezett. A meleg szelek délről áram-

lottak és úgy idéztek elő egyes helyeken tropikus kánikulát.

Bukaresti jelentés szerint a fővárosban két nap óta forró tropusi időjárás van. Tegnap estefelé a hőmérséklet 43 fok celsiusra emelkedett, később pedig a napon 46 fokos meleg volt. A kánikula következtében több szerencsétlenség is történt. A hőhullám Belgrádban és környékén is érezhető volt. A bukaresti meteorológiai intézet bulletinja szerint a melegáramlatok az egész Balkánra kiterjedtek. Ma reggelre azonban már mindenütt kissé lehűlt az időjárás.

(Belgrád, szept. 28. Rador.) A Bácska déli részében tegnap óriási orkán pusztított jégesővel kapcsolatban. Gaidobra faluban a katolikus templom tornya is összedőlt. A táviró- és telefon összeköttetés teljesen megszakadt. Az anyagi kár óriási.

Papnak öltözve gyilkolták egy rablóbanda tagjait a papokat

(Jasi, szept. 28.) A jasi rendőrség távirati értesítést kapott a csernovitzi hatóságoktól, hogy vezesse be a nyomozást a rablógyilkos banda ügyében, melynek tagjai egy részét Csernovitzban elfogták. Utóbbi időben Csernovitz környékén számos betörés és gyilkosság történt, különösen papi körökben. Eddig a rablóbanda három papot gyilkolt meg a környéken.

A nyomozás szálai Csernovitzból Jasi-ba vezettek. A jasi rendőrség érvényes nyomozást kezdett az ügyben és tegnap

sikerült a rablógyilkos bandának egyik tagját elfogni, Vasile Chirilucă jasi raktármunkás személyében. A letartóztatott rablógyilkosnál házkutatást tartottak, ahol számos papi felszerelést és igen sok rablott holmit találtak.

Az elfogott rablógyilkos kihallgatása során bevallotta, hogy a rablóbanda rendszeresen papi ruhát öltött magára és a bizalmat keltő külsővel beférkőztek a parochiákra, melyeket azután kirabol- tak. További letartóztatások várhatók.

Előrehaladtak az orosz-lengyel biztonsági szerződés tárgyalásai

(Varsó, szept. 28. Rador.) A lengyel külügyminisztérium kommunikét közöl, amely beszámol Csicserin és Patek moszkvai lengyel követ legutóbbi tárgyalásairól. A tárgyalások bizonyos pontokban már megegyezésre is jutottak, egyúttal megállapították azokat a pontokat is, amelyekre nézve megállapodás még nem volt realizálható. Patek most a Kaukázusba utazott, a tifliszi lengyel konzulátus meglátogatására, visszaér-

kezte után folytatni fogják a tárgyalásokat a nem támadó elvek alapján kötendő biztonsági szerződésre vonatkozólag.

A Politika című hivatalos lap kommuniké kiegészítéseit megjegyzi, hogy megállapodás történt az egyezménynek a Népszövetség keretében való beillesztéséről és Európa északileti statusquojának fentartásával. A lap reméli, hogy az összes nehézségek elkerülhetők lesznek.

Megszökött egy képviselő leánykája, mert nem engedték tanulni

(Budapest, szept. 28.) A főkapitányságon Gulácsy Dezső dr. országgyűlési képviselő, a volt beregmegei alispán, bejelentette, hogy 16 éves Margit nevű leánya pénteken eltűnt. Az ambiciózus leányka mindenáron gimnáziumba akart járni, érettségig tenni és azután az egyetemen felsőbb tanulmányokat végezni. A szülők erről a tervről nem akartak tudni.

A kisleány pénteken reggel magához

vette megtakarított pénzét, mintegy 50-60 pengőt és azzal eltávozott. Senki sem tudja, hová ment.

A főkapitányság eltűnési osztályán teljes apparátussal láttak hozzá, hogy az eltűnt leányt felkutassák. Gulácsy képviselő nyolcszáz pengő jutalmat tűzött ki annak, aki leánya nyomára vezet. A késő éjszakai órákig az eltűnt leánykáról semmi hír sem érkezett.

Románia eredményei a nemzetközi vasúti tárgyalásokon

(Bucuresti, szept. 28.) A rothenburgi vasúti konferencia befejeződött és Románia igen szép eredményekkel távozott a nemzetközi vasúti konferenciáról. A többiek között megegyezés történt a román-német direkt forgalom felvételére, ami a magyar-osztrák, csehszlovák és lengyel vasutakon keresztül fog lebonyolítást nyerni. Szóba került a lengyel vasúti tarifa is, emlynél a román delegáció lényeges sikereket ért el. A pozsonyi és passai privilegiált Duna kikötők ügyében, melyek Románia érdekeit sértik, a konferencia bizottságot küldött ki az ügy felülvizsgálására. Az Arad-Csanád-i vasutak ügyében kimondták, hogy ezt a vasutat felveszik azoknak a sorába, melyeknek joguk van nemzetközi forgalmat lebonyolítani.

Holnap nyugdíjazták Nae Dumitrescu közoktatásügyi vezérfelügyelőt

(Bucuresti, szept. 28.) Nae Dumitrescu közoktatásügyi vezérfelügyelő, aki a kisebbségi iskolák réme volt, holnapután nyugalomba megy. Nae Dumitrescut ez alkalommal technikai tanácsosnak léptetik elő. A közoktatásügyi minisztériumban utódja Răssu Victor lesz.

Öngyilkos lett, mert nem tudott munkához jutni

(Cluj-Kolozsvár, szept. 28.) Tegnap este 7 órakor Jurka Dumitru szászvárosi munkás a Rennér-börgyár közelében a Bukarest felé robogó express kerekei alá vetette magát. Az expressz utasai közt, kik az ablakon kinézve észrevették az öngyilkosságra kész embert, pánik tört ki, de a vonatot már nem lehetett lefékezni. A szerencsétlen munkás lábait a vonat kerekei lemetsztették és haldokolva szállították a kórházba. A megindult vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkos Jurka Dumitru, ki szászvárosról gyalog jött Kolozsvárra munkát keresni, afeletti bánatában követte el tettét, mert sehol sem sikerült alkalmazást kapnia.

80 ezer ember halt meg merényletek miatt Macedóniában

(Dés, szept. 28.) Az esküdtszék ma kezdte meg Athanazoff és társai gyilkossági bűnperét. Megállapította a bíróság, hogy az utóbbi években Macedóniában 80 ezer ember lett merényletek áldozata.

Végetért a Népszövetség ülés-szaka

(Genf, szept. 28.) A Népszövetség közgyűlése és a Népszövetségi Tanács is tegnap befejezték munkájukat. Briand délből elutazott Bérisba.

Súlyos konfliktus tört ki vasárnap a katolikus és protestáns egyházak között Magyarországon

(Budapest, szept. 28.) Vasárnap Gödöllőn Horthy kormányzó, a kormány tagjai és 34 vármegye képviselőinek jelenlétében felavatták a Levente-Szövetség és cserkészek országos zászlóját. A zászlóavatással kapcsolatban rendkívül súlyos konfliktus támadt a katolikus és protestáns egyházak között és az egész magyar közélet ma ennek a nyomasztó konfliktusnak a hatása alatt áll.

Az ünnepség eredeti terve az volt, hogy a történelmi egyházak paritásának kidomborítása céljából tábori misével kezdődik az ünnepség, majd a három protestáns egyház püspökei áldják meg a két zászlót az ilyenkor szokásos egyházi funkciók és beszédek kíséretében.

Három nappal az aktus előtt vitéz Endre László gödöllői főszolgabíró, mint a rendezőség elnöke, levélben értesítette a három protestáns főpapot az ünnepség kezdetéről és egyéb tudnivalókról. Ennek a levélnek az alsó részén Zankó Emil ügyvezető-igazgató aláírással, cseruzáirással ez a függelék volt: „Mély tisztelettel kérjük, hogy mint a többi egyházi szónok is, papi ruha, ima és áldás nélkül, pusztán társadalmi irányú beszédet méltóztassanak mondani.”

A három protestáns egyház delegátusai, Józán Miklós, Göde Lajos és Kirehknopf Gusztáv sérelmesnek találták ezt a rendelkezést s úgy határoztak, hogy nem vesznek részt az ünnepségen. Göde László és Kirehknopf Gusztáv meg is jelentek a zászlóavatáson, de csak polgári ruhában, mint nézők. Józán Miklós vikárius levélben kimentette távolmaradását.

Mit mondanak a protestáns egyházfők

A fejleményekről azután sorra nyilatkoznak az egyházfők. Ravasz László dr. református püspök képviselőjében Göde Lajos esperes, püspökhelyettes az ünnepséggel kapcsolatban történetekről a következőket mondotta:

— Én a főszolgabírónak kijelentettem, hogy a történeteket reparálni kell s később a rendezőség előtt ismét kifejezésre juttattam azt a felfogásomat, hogy miután az ünnepség tábori misével kezdődik, nem fogadhatom el azt a beállítást, hogy ez a zászlóavatás csupán társadalmi ünnepség. Ha a mise után nekem a rendezőség kívánsága értelmében nincs alkalmam mint lelkésznek palástban szólnom az ifjusághoz és nincs alkalmam megáldani a zászlót, nem tartom megengedhetőnek, hogy a misén a protestáns cserkészek és leventék részt vegyenek.

— A misével egyidőben rövid protestáns istentiszteletet tartottunk. De ez a megoldás természetesen egyáltalán nem volt elegendő a paritás kifejezésre juttatására.

— Mi protestáns lelkészek püspökeink megbízásából és képviselőjében jelentünk meg s éppen ezért bennünket ugyanaz az elbánás illetett volna meg, mint a római katolikus egyház jelenlévő püspökét. Az azonban bizonyos, hogy ebben a megfelelő elbánásban nem volt részünk. Míg a római katolikus egyház püspökét az ő funkciójának és beszédének végzése után a legnagyobb előzetesekkel vezették fel a legfőbb előkelőségek közé, velünk bizony nem törtődtek. A tanulságot levonhatjuk: bennünket protestánsokat a történetek végtelen fájdalommal töltöttek el. A mi egyházaink a haza iránt való kötelezettségek teljesítésében mindenkor

ott állottak az első helyen. Éppen azért őszinte fájdalommal tölt el, hogy amikor magyar egyházaknak harmonikus hivatalos megnyilatkozása egy magyar ünnepen megtörténhetné, ugyanakkor egyházunk nem kapja meg ugyanazt a helyet, ugyanazt az elbánást és elismerést, amit a római katolikus egyház megkap.

Az evangélikus egyház képviselőjében Raffay Sándor püspök helyett Kirehknopf Gusztáv kerületi lelkész vett részt az ünnepségen. Ő a következőket mondotta:

— Bennünket, akik püspökeink, illetve egyházaink képviselőjében jelentünk meg, a vonatnál senki sem fogadott, sőt

az ünnepség színhelyére bennünket be sem akartak bocsátani; magam csak úgy juthattam be, hogy hirtelenében a számomra egy belépőjegyet tudtak szerezni.

Az ünnepségen rólunk, a protestáns egyházak képviselőiről egyáltalán nem vettek tudomást és miután „társadalmi irányú” beszédemet elmondottam, szégyenkezve, hogy itt tovább felesleges vagyok,

kiballagtam az állomásra és fájó tapasztalatokkal jöttem haza.

— Leginkább az bántott, hogy az ünnepség színhelyén kiosztott program szerint is nekem tényleg meg kellett volna áldanom, mint a protestáns egyházak lelkészének a zászlót s én ezt nem tehettem meg.

Egy fűrt szőlőért gyilkolt a dúsgazdag szenátor

Agyonlőtt egy fáradt katonát, mert a szőlőszakított a kertjéből

(Mizil, szept. 28.) Borzalmas gyilkosság történt tegnap a Buzău melletti Mizil városkában. A gyilkosság tettese Plutar Mares dúsgazdag nagybirtokos, volt szenátor, akit a tett elkövetése után letartóztattak.

A gyilkosság részleteiről az alábbi tudósításunk számol be:

A mizili hadtest egyik osztaga tegnap délután gyalogosan elindult Buzău felé. A menetelő katonák a város végén egy kerthez értek, ahol Stoica Jon káplár kiállt a sorból, átmászott a kerítésen és bement a kertbe és egy fűrt szőlőt szakított magának.

A kertben tartózkodó földbirtokos, Plutar Mares észrevette a gyümölcsös távozó katonát. Szó nélkül elővette revolverét és többször a katonára lőtt, aki

— Az eset általános felháborodást keltett már az ünnepségen is, de

az október 1-i egyetemes evangélikus gyűlésen mindenestre meg fogjuk találni a módot arra, hogy ilyen megalázás minket, protestáns magyarokat keresztény Magyarországon többé ne érhesse.

Józán Miklós unitárius püspöki vikárius, felsőházi tag, aki szintén kapott meghívót ilyen utóirattal ellátva, az ünnepségre nem ment el. Ő a következőket mondotta:

— A tényállás igen egyszerű. Minket meghívtak, hogy a zászlót megáldjuk. Azután egy szombati napon utasítást kaptunk, hogy a zászlószentelésen mi, a protestáns egyházak lelkészei a zászlót nem áldhatjuk meg, hanem polgári ruhában csak társadalmi beszédet mondhatunk. Erre én érintkeztem protestáns lelkész társaimmal, a magam nevében pedig sürgönyöztem az ünnepség vezetőségének, hogy „közbejött akadályok miatt” az ünnepségen nem vehetünk részt. Ezzel a magam részéről befejezettnek tartom az egész ügyet, ezért a szokatlan mellőztetésért és tapintatlanságért mindössze annyit teszek, hogy megőrzésre elteszem a kezem között lévő okmányokat és kész vagyok arra, hogy hasonló körülmények között egyházamat hasonló tapintatlanságnak kitenni nem fogom. Nem vállalkozom olyasmire, ami unitárius egyházunkat kisebbsítheti.

Katolikus részről ugy nyilatkoznak, hogy régi pápai rendelkezés tiltja el a katolikusoknak a részvételt bármely olyan ünnepségen, ahol más vallásfelekezet is egyházi funkciókat végez. A háború alatt ezt a rendelkezést felfüggesztették, de most újra életbeléptették. A konfliktus fejleményeit óriási izgalommal várja az egész közvélemény.

Az új állampolgársági törvény

(Bucuresti, szept. 28.) Franasovici belügyi államtitkár, aki a jelenlegi állampolgársági törvény revízióján dolgozik, munkálatait majdnem teljesen befejezte, úgy, hogy a revidált állampolgársági törvény a parlament megnyitásakor az első tárgyalásra kerülő törvényjavaslatok között fog szerepelni. Ez a törvény rendkívül fontossággal bír, különösen Erdély lakosságára, miután a revízió folytán mintegy negyed millió lakos fogja megkapni állampolgárságát, kik a régi állampolgársági listából ki-maradtak.

SZÍNHÁZ - MOZI

A sanssouci molnár

A történelem egyik érdekes epizódját eleveníti fel és állítja homlokterébe A sanssouci molnár című nagyszabású film. Nagy Frigyes barátja, a nagy gondolkodó, Voltaire, egy bájos szerelmi kaland közepette üdülni megy Sanssouci-ba. Ott nem hagyja pihenni a vizimolom zaja. Panaszára megy a molnár ellen a császárhoz. Közben a szerelmi szálak is egyre szövődnek, a molnár leánya is belesodródik a szövevényes történetbe. A molnár azonban nem enged a jogaiból. Hiába kéri őt a császár, hogy vitesse feljebb a malmát, nem teszi. Perré kerül a dolog és a bírák a szegény molnárnak adnak igazat. És így felharsan a világhírűvé lett kiáltás: „Vannak még bírák Poroszországban!” Ottó Gebühr, Jakob Tiedtke, Anite Dorris és Hannie Wiese, a legjobb német együttes játssza a film vezetészeit.

Oroszország. Alfréd Neumann rendkívül érdekes drámájának előkészületei foglalják el a drámai együttest. Az Oroszországnak már az összes európai színpadokon óriási sikere volt. Bécsben, Berlinben, Budapesten sőt Amerikában is állandóan műsoron van még mindig az Oroszország. Kolozsvárott Poór Lili, Janovics Jenő, Táray Ferenc, Kemény, Hoykó, Tóth Elek, Réthelyi József a vezetés szerepeket az Oroszországban, melynek bemutatóelőadása a jövő héten lesz.

A Magyar Színház heti műsora

Szerda: Ha szabadjára engedik...
Csütörtök: A Revük-revüje.
Péntek: Othello. Táray Ferencel. B. bérlet
Szombat 4 órákor: Névtelen asszony. Poór Lilivel.
Szombat este fél kilenkor: Orlov. (László Andor, Kolbay Ildikó, Ihász Aladár. C. bérlet.)
Vasárnap fél 3 órákor: Te csak pipálj Ladányi.
Vasárnap délután fél hatkor: A legkisebbik Horváth-lány.
Vasárnap este háromnegyed 9 órákor: Nótás kapitány. (Új szereposztással. László Andor, Mende Klári, Farkas Lili, Ihász Aladár. A. bérlet.)
Hétfő: Alexandra. (Kolbay Ildikó, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladár. Napi B. bérlet.)

Esőköppeny

Lei 850-161

Trench-Coats

Baglan lei 3500

M. NEUMANN

férfi és fiuruhaáruháza Cluj, Főter

Nem engedték Kolozsvárra hozni az öngyilkos Iriminoiu kapitányt

(Cluj-Kolozsvár, szept. 28.) Megírta a Mai Világ, hogy Iriminoiu kapitány, aki a kolozsvári 31-es tüzérezred tisztje volt, új állomáshelyén a Târgul-Jiu-i hetes tüzérezrednél főbelötte magát. Az öngyilkos kapitány hátrahagyott levelében kérte, hogy a kolozsvári tüzérezred tisztikara temettesse el. Az esetben pedig, ha a tisztikarban valaki ezt ellenezné, akkor holttestét a kolozsvári klinika bonctani intézetének hagyja tanulmányi célokra.

A 31-es tüzérezred tisztikara minden előkészületet megtett szerencsétlen baltásuk eltemetésére, de ennek utolsó akarata, hogy Kolozsvárt temessék el, még sem teljesíthetett. Az öngyilkos ka-

pitány édesanyja nem egyezett bele abba, hogy a holttestet Kolozsvárra szállítsák, hanem Topoloveniba vitette, ahol édesapja mellé temették el. A kolozsvári tüzérezred tisztikarának képviselőjében két tiszt jelent meg a temetésen, akik több koszorút vittek az ezred nevében. A legénység részéről pedig az öngyilkos kapitány ütegének főtüzemestere jelent meg, elhozva az ezred legénységének virágait.

A szerencsétlen véget ért Iriminoiu kapitány halálát még mindig rejtély fedi. Miután hozzátartozóinak mindössze egy levelet hagyott hátra, amiből nem derül ki, hogy mi is kergette a halálba.

HIREK

Az operában

— Ismeri a Szevillai Borbélyt?
— Nem, mert otthon borotválko-

Ritka alkalom! Csak 8 napig!

2 lejjel 50 lejt

KERESHET!

Ön megveszi 2 lejjel a
délben megjelenő legjobb,
legérdekesebb magyar új-
ságot, amelynek felmuta-
tása ellenében a kiadóhi-
vatal, str. Iuliu Maniu (v.
Szentegyház-u.) 8 szám
alatt ingyen vesz fel Öntől
egy 10 szavas apróhírde-
tést, amelynek egyéb-
ként 50 lej volna az ára

Ezt a kedvezményt a
Mai Világ minden vásárlója
szeptember hó 30.-ig élvezi!

— **Kegyelem Scheidemann merényletinek.** Berlinből jelentik: A lapok jelen-
tése szerint a Hinderburg 80-ik születés-
napja alkalmából adandó megkegyelme-
zések során valószínűleg kegyelmet kap
Hustert és Oehlschlager, Scheidemann
két merényletje, akiket 1922-ben egyen-
ként tízévi fegyházra ítélték. Scheide-
mann maga tett kezdeményező lépést
megkegyelmezésük érdekében.

— **KAC-Haggibor bajnoki mérkőzés.**
A Lbdarugó Szakszövetség tegnap esti
ülésén kisorsolta az október 2-i, vasár-
napi bajnoki fordulót, miután az egész
szezonnra a sorsolást még mindig nem
ejthették meg az Universitatea, Victo-
ria, RMS és Academia ügyének függő
helyzete miatt. A vasárnapi bajnoki for-
duló azonban így is érdekesnek és iz-
galmasnak ígérkezik.

Három lövéssel megölte az apját egy tábori pap fia

(Bukarest, szept. 28.) Morărețu Du-
mitru Tântărăni, Dolj város papja nem-
rég tette le a tábori papi vizsgát és ki-
nevezték a târgu-jiui helyőrség lelke-
széül. A napokban kellett volna az új
tábori pap elfoglalja a lelkesi állását
és az utra a legnagyobb örömmel készült.
Kineveztetése feletti örömet azonban
erősen fátyolozta az a félelem, hogy ta-
lán fölé is rossz véleményekkel lesznek
majd új állomáshelyén, ha kereszmázó,
kártyázó, verekedős s minden rosszra
hajlamos fiát megismerik. Morărețu lel-
kész több ízben próbálkozott fia lelkére

beszélni, de mindig sikertelenül. Tegnap
este megint a becsületes életéről beszélt
fiának, aki rövid, de szemtelen válaszo-
kat adott. Morărețu fölbosszantva fia
tisztelen magatartása miatt, pofon-
ította fiát. Az elvetemült gyerek erre
súly nélkül zsebébe nyúlt és előrántva re-
volverét, apja mellébe lőtt, majd látva,
hogy egy golyó nem végzett az apjával,
újabb két golyót eresztett belé.

A csendőröknek a tett elkövetése
után sikerült letartóztatni az apagyil-
kost. Az eset óriási feltűnést keltett a
megyében.

A törvényszék érvényesnek mondotta ki a zsidó szokások szerint anyakönyv- vezető nélkül kötött házasságot

Érdekes örökösödési per a lapusnai törvényszék előtt

(Kisenev, szept. 28.) Érdekes pert
tárgyalt a lapusnai törvényszék első
szekciójára, mely méltán tarthat számot az
érdeklődésre. Jablocinie Sruł kisenevi
lakos 1923-ban Calarasi mezővároská-
ba költözött át, hol ismeretséget kötött
Zlata Aidelman odaváló fiatal lánnyal.
A lány megtetszett a fiatalembernek és
udvarolni kezdett neki. Az udvarlásból
szerelem fejlődött ki, mely nem maradt
következmények nélkül. Mikor a lány
anyaságának tudatára ébredt, felszólí-
totta kedvesét, hogy vegye el feleségül.
A fiatalember, aki félt szüleitől, elha-
tározta, hogy csak egyházi szertartás-
sal fogja elvenni a lányt. Ugyanis a
zsidó vallás szerint érvényes a nem pap
előtt kötött házasság is, ha a vőlegény
két tanu jelenlétében menyasszonya új-
jára gyűrűt huz, kijelentve, hogy fele-
ségül veszi Mózes és Izrael törvényei
szerint.

Ez történt a jelen esetben is. A lány
szülei tudomásul vették a dolgot és a
fiatal pár megkezdte a házasságot anél-
kül, hogy a fiu tudósította volna házassá-
gáról családját. Ebből a házasságból
1924-ben Nusim nevű fiu született. Sruł
Jablocinie fia születése után időbajba
megbetegedett és rövidesen meghalt.
Időközben Zlata Aidelman kérést inté-
zett M. Zevi calarasii és L. Tirelsohn
kisenevi főbírókhoz, hogy ismerjék el
özvegyi jogait, hogy fia édesapja nev-
viselhesen.

A két rabbi áttanulmányozva az ide-

vonatkozó zsidó jogszabályokat, elismer-
te Zlata házasságát és ki is adták neki
a vonatkozó irásokat. A rabbi igazoló
írásai alapján Zlata asszony a törvény-
székhez fordult, hogy Nusim fiát ismer-
jék el édesapja örökösének. A törvény-
szék helyt is adott az özvegy kérésének
és elrendelte a portareleknek, hogy ve-
gyenek fel az elhunyt Jablonici Sruł va-
gyonáról leltárt. Miután azonban az el-
hunyt vagyona szüleinél volt letéve, kik
fiuk házasságáról semmit sem tudtak, a
szülők tiltakoztak az örökségi leltár fel-
vétele ellen, azt állítva, hogy fiuk há-
zassága törvénytelen volt. Egyben a
törvényszékhez fordultak, hogy hatály-
talansítsák azt az ítéletet, melyek szerint
az elhunyt fiát törvényesnek ismerik el.
A törvényszék tegnap foglalkozott az
üggyel. Az elhunyt szüleinek ügyvédje
a zsidó törvénykönyvekből vett idézetek
alapján próbálta bizonyítani a házasság
érvénytelenségét. Zlata Aidelman védője
pedig Tirelsohn és Zevin főbírók véle-
ménye alapján, akik ezt a házasságot
törvényesnek ismerték el, kérte a tör-
vényszéket, hogy utasítsa el az elhunyt
szüleit keresetükkel, mert a házasság a
zsidó törvények értelmében érvényes
volt, habár az anyakönyvi hivatal köny-
veibe nem is volt bejegyezve. A tör-
vényszék hosszas tárgyalás után szakér-
tők kihallgatását rendelte el a bonyolult
ügyben és új tárgyalási határnapot tü-
zött ki.

szekerét kirabolták a rablók. A fuvaros
visszasietett Turnu-Severinbe és jelen-
tést tett a rendőrségnek. A rendőrség
emberei elrejtőztek egy fuvaros szeker-
én és elindultak a rablás színhelyére.
Amint a közelbe értek, a rablók megtá-
madták a szekeret. Amint a szeker pon-
yáját felhúzták, előugrottak a szekérbe
elrejtőzött rendőrök és rövid, de heves
harc után lefoglalták a rablóbandát. —
Ugyancsak tegnap tartóztatták le Jon
Veleu és Jon Vandula Ghelmeioiaia köz-
ségbeli betörőket, akik a község hatá-
rában számos utast raboltak ki.

— **Dinamittal zsebében szöktette meg
a nőt egy sikkasztó bányász.** Budapest-
ről jelentik: Kinos meglepetés érte
Scheffer Jenő nyugalmazott bányatiszt-
viselőt, amikor pesterzsebeti lakására
beállított két izgatott detektív, akik a
verandán függő szürke felöltőhöz siet-
tek és annak zsebéből négy dinamitpat-
ront vettek ki. A négy patron elég lett
volna ahhoz, hogy az egész házat a le-
vegőbe röptesse. A meglepett Scheffer
csakhamar megtudta, hogy hogy került a

házába a négy dinamitpatron. Vojtek
János, a salgótarjáni kőszénbánya főak-
nása, megszöktette egy salgótarjáni ta-
nár fiatal feleségét. Az utazáshoz szük-
séges háromezer pengőt a vállalatól el-
sikkasztotta. A sikkasztó szerelmes a
tanár feleségével Budapestre jött, ahol
meglátogatta régi barátját, Scheffer
Jenőt, akinek a történetéről semmit sem
szólt és otthagyta nála a felöltőjét az-
zal, hogy néhány nap múlva érte jön.
A tanár felesége és a főaknász néhány
nap múlva összekülönböztek és az asz-
szony sürgönyözött férjének, hogy jőj-
jön érte. Így tudták meg, hogy hol van
Vojtek János, akit a sikkasztás miatt az
ottani esendőörök már keresték. Vojteket
bevitték a rendőrségre, ahol kihallgat-
ták. A sikkasztást be is ismerte. Kihall-
gatása közben azt mondta, hogy az asz-
szony miatt öngyilkosságra is készült.
Amikor az állítólagos öngyilkossági
szándékáról kezdtek vele beszélgetni, azt
mondotta, hogy fegyvere nincs, hanem
dinamittal akarta felrobbantani magát.
A további kérdésekre egész nyugodtan,
mintha legtermészetesebb dologról vol-
na szó, mondotta, hogy a felöltője zse-
bében van a négy dinamitpatron és hogy
a felöltőt egy barátja lakásán hagyta.
A detektívek természetesen rögtön au-
tóba ugrottak és siettek ki Erzsébetfal-
vára a dinamitpatronokért, nehogy köz-
ben szerencsétlenség történhessen. Ugy
a dinamit, mint a sikkasztó szerelmes
most már biztos helyen vannak.

Kevés fát fogyaszt,

ha magas kalóriájú fát vá-
sárol a Fagyapolgyárnál v.

Grün falelep

(v. Külkajántó-ut) Telefon 10.

— **Bomba.** Belgrádból táviratozzák:
A Radmanac község mellett Krs esend-
őrállomás épületére ismeretlen tettesek
bombát dobtak. A bomba Bendonics
csendőrt széjjeltépte.

— **Harc a komitácikkal.** Belgrád-
ból jelentik: A lapok istipi jelentése sze-
rint a harc a komitácikkal tegnap egész
nap tartott. A Vreme konstataja, hogy
a komitácik száma sokkal nagyobb,
mintsem gondolták. A jelentések mind-
két részlől néhány halottról számolnak
be. A délszláv esendőrségnek eddig nem
sikerült foglyokat ejtenie.

— **Szerencsétlenség a Kisenev-orhei-i
országúton.** Kisenevből jelentik: Végze-
tes szerencsétlenség történt tegnap reg-
gel a Kisenev-orhei-i országúton.
Haim Marineau és Juliu Grünberg
kisenevi kereskedők kétlovas szekéren
igyekeztek Orhei felé, egy szembejövő
automobiltól a szekér elé fogott lovak
megbokrosodtak, a szekeret magukkal
ragadták, felborulva pedig hosszú uton
keresztül magukkal vonszolták. A fel-
borult szekér alá került kereskedőket
haldokolva szállították be a kisenevi
közkórházba. Mindkettő állapota élet-
veszélyes.

— **Bezárul Klein József képkiallítása.**
Nivóban, művészi élvezetben egyfor-
mán sokat és értékeset nyújtott Klein
József festőművész kiállítása az Uj-
ágy-iró Klubban, mely csak néhány napig
marad nyitva. Egy igazi művész kereső
utját mutatják ezek a képek, mely fel-
fogásban, technikában, színösszeállítás-
ban egyformán eredeti értékeket produ-
kál. Akik még nem nézték meg eddig,
önmaguknak tesznek szolgálatot, hazz az
utolsó napokat felhasználják a kiállítás
megtekintésére.

DEUTSCH

férfi divatkülönlegességek. Férfi
fehérmű méret után. Cluj
Str. Memorandului (Unió-u.) 2.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy ez a kései kánikula újabb vámtarifa revíziót fog magával hozni...

— Hogyan jön a csizma az asztalra?

— Nézze Pancser ur, a vámtarifa revíziója ugyanis jön, miért ne hozhatnám összefüggésbe a kései kánikulával... Ha mással hozom összefüggésbe, akkor esetleg igaztalanul meggyanúsított igen tiszteltetelmű magasállású urakat... Ez a kései kánikula Pancser ur, sok mindent elbírt, írjuk tehát számlájára ezt is, meg sok egyébét...

— De mégsem értem kérem a kánikula és vámtarifa összefüggését...

— Ejnye Pancser ur, de értelmetlen ma, szerencséje, hogy ünnepem van ma és nem veszek ilyen arcot a kezembe, de szólok mindjárt az ügyvédi kamara dékánjának, hogy mérjen le magának egy pofont... Hiszen maga azt sem tudja, hogy a melegben a testek kiterjednek, tehát itt az összefüggés, a vámtarifa ki fog terjeszkedni...

— Tetszett hallani a készülő nagy reformról: a CFR kifizeti a belföldi iparnak azt a csekély 700 milliót, amivel tartozik?

— Látja, Pancser ur, ez egy olyan vívmány, amely a művelt nyugaton még ismeretlen. Ebben uttörők vagyunk, nálunk kétszer jár jól a belföldi ipar, először mikor szállíthat az államnak, másodszor mikor a pénzt megkapja.

— Hallott arról, hogy a gyermek-paralízis felnőttekre is kiterjed?

— Minek azt hallani Pancser ur, csak rá kell néznie magára.

— Egy új bankár kínál most a városhoz dollár kölcsönöket?

— Igen Pancser ur és állítólag három hónappal olcsóbb feltétellel, mint Schultze...

— Hallom, hogy a nem liberális miniszterek belépnek a liberális pártba és elmarad a kormány átszervezése. Mi lesz azzal az averescanus volt miniszterrel, aki pedig ezen a réven a kormányba akart belépni?

— Nézze Pancser ur, a gazdag ember azt mondta egyszer a szegénynek, hogy ha betudsz hozni este tért, kapsz egy jó vacsorát. A szegény ember boldogan siet oda este, de zárva találja a kaput, a gazdag ember pedig az ablakon néz ki rá:

„Hiszen te azt mondtad, hogy ha tudok, jöjdek el hozzád?”

„Most is állom ezt, ha tudsz gyere el hozzám, de úgy látom, hogy nem tudsz.”

— Gyerünk kérem, mert utolér a hűhullám!

— A fások öröme Pancser ur, de azért mi, el nem fásultak, ebben maradtunk...

**Dobozokat,
posta és
vasúti ládákat**
promt szállít a
„LEMNOS” LÁDAGYÁR
Cluj, Calea Moşilor 23. Telefon 194 és 645

Az őszi hadgyakorlatok tartama alatt a hadsereg rekvirálhat

(Bucuresti, szept. 28.) Hivatalosan jelentik: A minisztertanács engedélyt adott a hadseregnek, hogy amíg az őszi hadgyakorlatok tartanak, az ország lakosságától egyes holmikat rekviráljanak „bérbevétel” jelleggel, díjazással. A határozat szerint rekvirálható ló, szekér és

lószerző, amennyiben szorosan nélkülözhetetlen a csapatkoncentrációk megvalósításához.

Az így előálló költségeket a rekvirálási tarifa idevonatkozó utasításai alapján térítik meg a tulajdonosoknak.

Három kisleányt zuzott össze a tolató mozdony

(Bacău, szept. 28.) Tolatás közben a bacăui állomáson súlyos szerencsétlenség történt. A tolatómozdony elütötte Sartol szobrász kocsiját, amelyben három kisleány volt a művészek. Az

egyik négy éves kislány rögtön meghalt, míg a második életveszélyesen sebesült, a harmadik kislánynak a lábát a mozdony kerekei levágták.

A gyorsvonat rémregénye

Egy dühöngő örült rémületben tartotta a Iasi-kisenevi gyorsvonatot

(Bucuresti, szept. 28.) Rendkívül izgalmas kalandban volt részük vasárnap éjszaka a Jasi-Kisenevi gyorsvonat utasainak. A gyorsvonat Vistoniceni állomásról kiindulva, az utolsó pillanatban egy izgatott férfi ugrott az egyik első osztályú kocsis lépcsőjére és kinyitva az ajtót, az utasok közé rontott. Amint biztonságban érezte magát, nekiest az utasoknak és aki utjába akadt halállal fenyegette meg.

Három embert kézzurásokkal egy pere alatt megsebesített. A gyorsvonat utasai együttesen rávetették magukat a dühöngő férfira, aki hatalmas ököllel hadonászva mindenkit leütött, aki közelébe került. A gyorsvonat elsőosztályú kocsijának utasai a dühöngő elől félve húzódtak vissza fülkéjükben és magukra zárták az ajtókat. Ekkor a férfi pusztán ököllal az üvegablakoknak esett és tíz ablakot összetört. A hangos csörömpöléssel bezugdoló ablakok üvegeserepei teljesen összevagdosták a megörült kezzeit. A vonat közben teljes sebességgel rohant Vistoniceni és Ghidighici állomások között és az utasok borzalommal gondoltak arra, hogy mit hozhat a következő pillanat. Egyik utasnak

végül eszébe jutott a vészféket használni: a gyorsvonat megállt a nyílt pályán. A vasutas személyzet rögtön összefutott, megállapítani a vészfék használatának okát és helyét.

Az elsőosztályú kocsikhoz érve borzalmas látvány tárult szemük elé. Vérben-forgó szemekkel, habzó szájjal ott állott az örült, előtte a kocsis megremült utasai. A dühöngő, csapkodásai közben mellén és fején mély sebeket szenvedett és az utasokat vérző sebei dacára, továbbra is terror alatt tartotta. A szörnyű látvány következtében az egyik fülkében két hölgy elájult s több utas is rosszul lett. A vasuti személyzetnek sikerült végre megfékezni az örült dühöngőket. A dühöngőt megkötözték és Ghidighici állomáson átadták a csendőröknek. A csendőrökkel való harc közepette az ismeretlen örült kést rántott és avval védekezett. Egyesek állítása szerint Vistoniceni állomáson a dühöngőt három rendőr követte és ezek elől szökött a vonatra. A hatóságok bevezették a vizsgálatot annak megállapítására, hogy örült-e a dühöngő, avagy üldözött gonosztevő.

A vasut millióival megszökött a galaci állomás pénztárnoka

(Galatz, szept. 28. Saját tud.) Hosszúnak látszó, két napos intervallum után újabb visszaélésről számolhatunk be. Galatzi jelentés szerint tegnap este nyomtalanul eltűnt az állomás központi pénztárának vezetője. A ravasz pénzkezelő több visszaélést elkövetve, magához vette az állomás pénzét, majd nagy aktatászkával barátai köré ment, ahol előadta, hogy Turnu-Rosu nevű állomásra utazik, jegykontrollálás végett. Azóta a pénzzel együtt nyoma veszett.

Mintán nyomárajutott a pénztáros szökésének, azonnal táviratilag értesítették a vasutügyi vezérigazgatóságot, ahonnan a helyszínre érkezett Ivanovici főinspektor. A bevezetett vizsgálat, amelyet a bukaresti Generalinspektor indított, megállapította, hogy Mariu Nicolau pénztáros már régen készül a sikasztásra. Egyes tanúk vallomása szerint hamis utlevele volt, amellyel az eddigi jelekből ítélve, külföldre szökött. Kihallgatták a szökött pénztáros barátait is, akik vallomásukban elmondották, hogy Mariu két nappal ezelőtt diszes bankettet rendezett részükre, amely mintegy 50.000 lej költséget emésztett fel. A bankett folyamán megkérdezték tőle, hogy honnan van ez a sok pénz, mire a pénztáros a legnyugodtabb arccal válaszolta:

— Elárulhatom. Nagy kiterjedésű birtokaim egy részét adtam el jó pénzért és így tollasodtam meg.

Mindeztideig nem sikerült pontosan megállapítani, hogy a főpénztáros mennyit sikkasztott el az állam pénzéből, eddigi számítás szerint azonban az eltűnt összegek több millióra rugnak.

A városban élénk izgalmat keltett a nagyarányú sikkasztás, annál is inkább, mivel az eltűnt főpénztáros a város előkelőbb társadalmának közismert tagja volt. Elegáns ruhákban járt, nőkre is költekezett, machinációit azonban úgy csinálta, hogy felettesei sohasem jöttek rá.

Ivanovici inspektor a vizsgálat eddigi eredményéről jelentést tett a vasutügyi vezérigazgatónak, aki még egy inspektort delegált a vizsgálat levezetésére. Körültekintőbb nyomozásra azért van szükség, mert az a gyanu merült fel, hogy a sikkasztó pénztárosnak több cinkosa is van a városban. A vizsgálatot tehát ezirányban is kiterjesztették és Mariu ellen pedig úgy belföldön, mint külföldön diplomáciai úton köröző levelet adtak ki, kérve azonnali leahtározását.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Állástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Alkalmazás

Felnőt férfiak és nők lapkihor-dásra kerestetnek. Cím a kiadóban.

Perfekt román-magyar gép- és gyorsíró állást keres „Szorgalmas” jelígre.

Iparvasutak tervezését, építését, fény-másolásokat vállalkoz. Wéber, Attila-utca 23.

Varrónők állandó munkára jelentkezzenek Wesselényi Miklós-u. 10., hátul az udvarban.

Előkelő vállalat, keres azonnalra német és magyar nyelvet bíró kezdő hivatalnokot. Románul és gépírást tudók előnyben. „Törekvő” jelígre kiadókba.

Börkereskedő segéd hároméves praktisszal állást keres azonnalra. Cím a kiadókba.

Nyelvtanár, specialista, modern nyelveket leggyorsabban tanítja Calea Regele Ferdinand 14.

Adás-vétel

Olesó, szép kalapok „Salon Mignon”-ban Cluj, Mátyás király-utca kaphatók.

Négy lóerős benzínmotor vas (gáz) ballonok igen olesón. Szentegyház-u. 23.

Pasztellfestményeket (csendélet, tájképek) olesón vásárolhat Wébernél, Attila-utca 23.

Mérnöki műszerek, felszerelések eladók özv. Barsyné, Attila-utca 34/B.

Jó forgalmu borbélyüzlet azonnal eladó. Cím: Bolyai-u. 2.

Kiadó-lakás

Kétszobás helyiséget irodának Főter közelében azonnalra keresek. Lehet emeleten is. Cím a kiadókban.

Két fiatal ember szállást kaphat. Str. Chintăului 10, Budaynál.

Két személyes butorozott szoba kiadó. Ötvös-u. 7.

Különféle

Jó házi koszt kapható kihordásra is. Monostori-ut 61, földszint.

Pianinot bérbe vennék, megkeresések Piano jelígre a kiadókba.

Dreher-Haggenmacher Bakk-sör

Régi jó minőségben ismét kapható!

Kis üvegben is!

Iskolai felszerelések!

Fogkefe, ruhakefe, hajkefe, fésű, fogcreme, szappan és cipőcreme fiúknak 140 Lei lányoknak 170 Lei izléses összeállításban

Rózsa Royal drogeria
Cluj-Kolozsvár, Főter 26